

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

COĞRAFYA 10

Ünite

BEŞERİ SİSTEMLER

Konu

- Nüfus Piramitleri
- Türkiye’de Nüfusun Seyri, Dağılışı ve Yapısal Özellikleri

OGM
MATERYAL

6.
SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

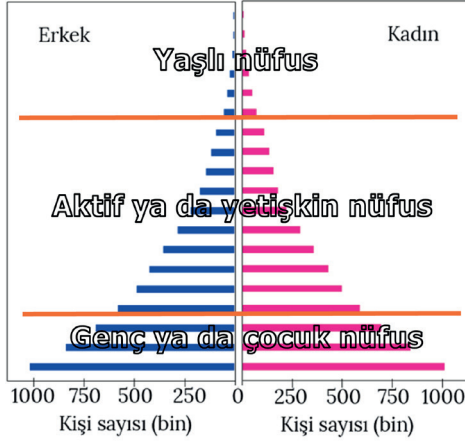
Nüfusun sosyoekonomik durumunu belirleyebilmek ve geleceği ile ilgili planlar yapabilmek için yaş ve yaşın cinsiyetlere göre dağılımını gösteren grafiklere nüfus piramidi denir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

2

Nüfus piramitlerinde yaş grupları; 0-4, 5-9 65-69, 70-74 şeklinde dar aralıklı olarak ya da

- 0-14 yaş (genç ya da çocuk nüfus),
 - 15-64 yaş (aktif ya da yetişkin nüfus),
 - 65 ve üstü yaş (yaşlı nüfus)
- gibi geniş aralıklı olarak sınıflandırılmaktadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

3

Nüfus piramitleri; kenarları içe çökük, düzgün üçgen biçimli, asimetrik şekilli, arı kovanı ve çan şeklindeki nüfus piramitleri olmak üzere beş ana gruba ayrılır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

4

Bir nüfus piramidinin tabanının geniş olması yüksek doğum oranlarını, üst kısımlara doğru hızlı bir şekilde daralması ise yüksek ölüm oranlarını göstermektedir. Bu, özellikle ortalama yaşam süresinin az olduğu az gelişmiş ülkelerde görülen bir durumdur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

5

Bir nüfus piramidinin tabanının dar olması düşük doğum oranlarını, orta ve üst yaş gruplarına çıkıldıkça genişlemesi ise düşük ölüm oranlarını göstermektedir. Bu, özellikle ortalama yaşam süresinin uzun olduğu gelişmiş ülkelerde görülen bir durumdur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

6

Demografik dönüşüm modeli, ülkelerin doğum ve ölüm oranlarının yüksek olduğu aşamadan, bu oranların düşük olarak gözlemlendiği aşamaya geçişini ifade etmektedir. Ülkelerin gelişme ve kalkınma sürecine bağlı olarak ortaya çıkan bu durum, nüfus piramitlerinin şeklinin değişmesine neden olmaktadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

7

Osmanlı İmparatorluğu'nda nüfusa dair bilgiler 19. yüzyıla dayanmakla birlikte nüfus sayımı, Batı ülkelerinden yaklaşık 150 yıl sonra daha çok özel amaçlı olarak gerçekleştirilmiştir. İlk nüfus sayımı, askere alınacak kişileri belirleyebilmek amacıyla II. Mahmut Dönemi'nde (1831) yapılmıştır. 1874 yılında Sultan Abdulaziz döneminde yapılan nüfus sayımına göre imparatorluk 12 Milyon nüfusa sahipti.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

8

Ülkemizde düzenli ve planlı nüfus sayımları Cumhuriyet ile başlamıştır. Türkiye'de ilk düzenli nüfus sayımı 28 Ekim 1927 tarihinde gerçekleşti. Bu sayım sonucuna göre ülke nüfusu 13.648.270 kişi olarak tespit edildi. Bu sayımda kadın nüfusunun fazla olmasının en önemli nedeni, erkeklerin çoğunun katıldığı savaşıardan geri dönememesidir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

9

1927-1960 yılları arasını kapsayan birinci dönemde, Türkiye nüfusu 11 milyon artmıştır. 1960-1985 yılları arasını kapsayan ikinci dönemde nüfus artış hızında azalma görülmüştür. 1985 yılı sonrasını kapsayan üçüncü dönemde nüfus artış hızı genel olarak azalmaya devam etmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

10

2006 yılında çıkarılan bir kanunla tüm adres bilgilerinin kaydedildiği ulusal adres veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sayede Türkiye vatandaşları, kimlik numaraları; yabancı uyruklu kişiler de pasaport numaralarıyla ikamet ettiği adrese göre kayıt altına alınmıştır. Böylece 2007'den itibaren nüfus sayımına gerek olmadan her yıl ülkemizin nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile belirlenmektedir. 2021 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre ülkemizin nüfusu, 84.680.273 kişi olarak tespit edilmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

11

Birçok ülke gibi Türkiye'de de nüfus, ülke arazisinde düzensiz bir dağılışı göstermektedir. Bu düzensiz dağılışın nedenleri iklim, yeryüzü şekilleri, toprak verimliliği, su kaynakları ve bitki örtüsü gibi doğal çevre faktörleri ile sanayi, madencilik, tarım, turizm, ulaşım ve ticaret gibi beşerî çevre faktörleridir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

12

Ülkemizde kıyı kesimlerde yer alan ve elverişli iklim şartlarının görüldüğü İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Adana ve Samsun sık nüfus varlığı ile dikkat çekmektedir. Buna karşılık yüksek, dağlık ve engebeli alanlarla iklim şartlarının yaşamı zorlaştırdığı iç kesimlerde ise nüfus seyrekleşmektedir. Dolayısıyla Türkiye'de nüfusun kıyılardan iç kesimlere doğru genel olarak azaldığını söylemek mümkündür.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

13

Türkiye'de nüfusun yoğunlaştığı alanlar; sanayi bölgeleri, tarım faaliyetlerinin yoğunlaştığı verimli ovalar, turizm bölgeleri, işlek yolların geçtiği ve farklı ulaşım yöntemlerine sahip yerleşmeler, ticari faaliyetlerin yoğunlaştığı büyük şehirlerdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

14

Bir ülke nüfusunun yapısal özellikleri (eğitim düzeyi, yaş ve cinsiyet yapısı vb.), o ülkenin sahip olduğu nüfus miktarı kadar önemlidir. Çünkü gelecekte yapılacak planlamalar, kalkınma politikaları vb. faaliyetler bu mevcut potansiyelin bilinmesine bağlıdır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi açısından yapısal özellikler ön plana çıkmaktadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

15

Nüfusun yapısal özellikleri; nüfusun yaş ve cinsiyet özelliği, nüfusun eğitim durumu, çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı, kırsal ve şehir nüfusunun dağılımıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

16

Ortanca yaşın büyüklüğü ülkenin gelişmişlik seviyesini gösteren kriterlerden biri olabilir. Örneğin Türkiye'de 1980 yılında ortanca yaş 19 iken, 2021 yılında 33,1 olmuştur. Bu durum, ülkemizin gelişmişlik seviyesinin yükseldiğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

17

Nüfusun sahip olduğu en önemli niteliklerinden biri eğitim durumudur. Türkiye'de 1950 yılında nüfusun %31,8'lik kısmı okuyamazdı. 2020 yılında ise ülkemizde okuma yazma bilenlerin oranı %97,4'e yükselmiştir. Ancak kadın ve erkeklerde eşit bir dağılım göstermeyen bu oran, kadınlarda %95,5 iken erkeklerde %99,2 olarak tespit edilmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

18

Ülkemizde 1927 yılında %75,8 olan kırsal nüfusu oranı, azalarak 2021 yılında %6,8'e kadar gerilemiştir. Aynı dönemde %24,2 olan şehir nüfusu oranı ise artarak 2021 yılında %93,2'ye yükselmiştir. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde kırsal ve şehir nüfusunun dengeli bir dağılım göstermediği görülmektedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

0 - 22

KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ

PUAN

23 - 27

ÇALIŞMALISINIZ

PUAN

28 - 36

ÇOK İYİ

TOPLAM PUANINIZ

1-2-3-4-5-6.
maddelerin
konu özeti

7-8-9-10.
maddelerin
konu özeti

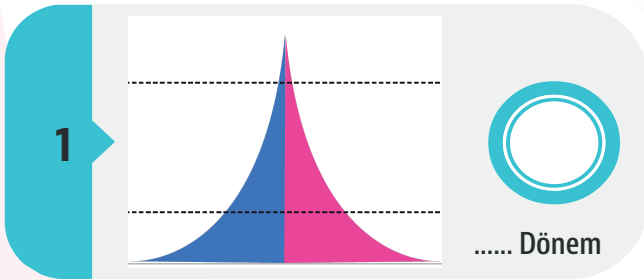
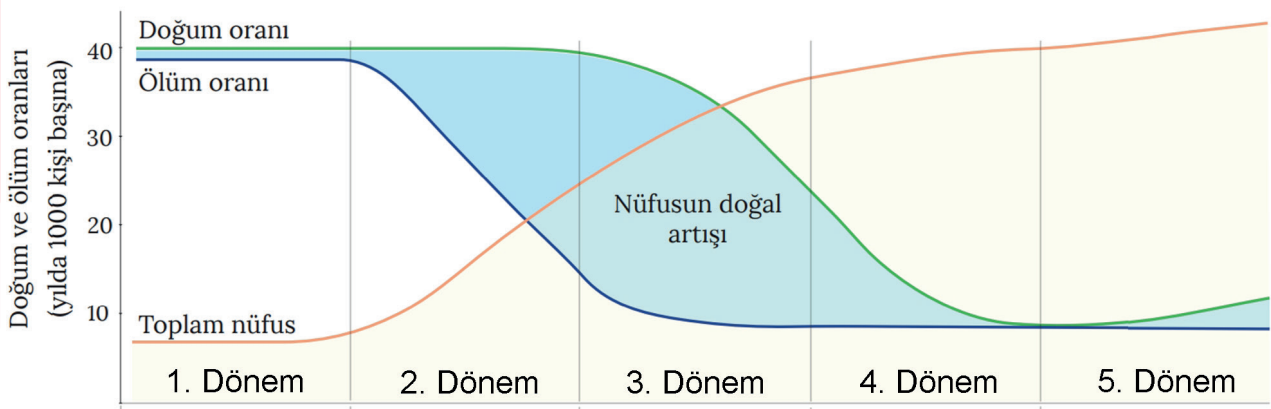

11-12-13.
maddelerin
konu özeti

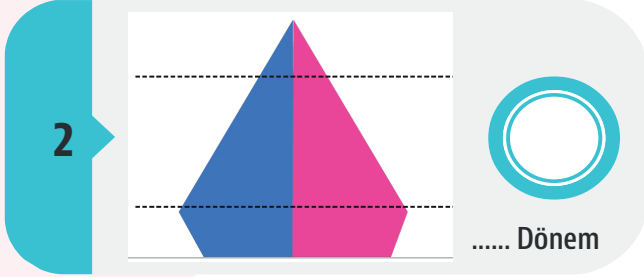
14-15-16-17-18.
maddelerin
konu özeti

Demografik dönüşüm modeli üzerinde numaralandırılarak verilen dönemleri, nüfus piramitlerinin yanına yazarak, nüfus piramitlerini nüfus artışıyla ilgili bilgilerle eşleştiriniz.

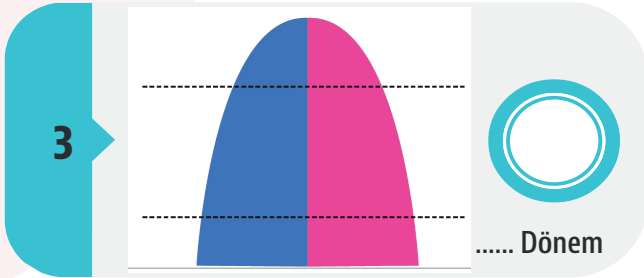
Doğum Oranı: Yüksek
Ölüm Oranı: Hızlı düşüşte olan
Nüfusun Doğal Artışı: Çok hızlı nüfus artışı

A

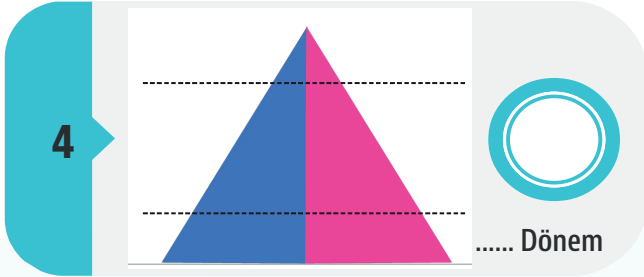
Doğum Oranı: Tekrar yükselmekte olan
Ölüm Oranı: Düşük
Nüfusun Doğal Artışı: Yavaş nüfus artışı

B

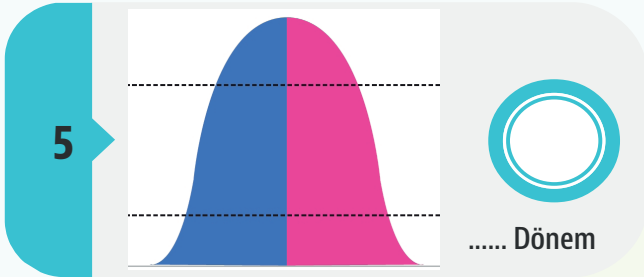
Doğum Oranı: Düşmekte olan
Ölüm Oranı: Yavaş düşüşte olan
Nüfusun Doğal Artışı: Yavaşlayan nüfus artışı

C

Doğum Oranı: Yüksek
Ölüm Oranı: Yüksek
Nüfusun Doğal Artışı: Yavaş nüfus artışı

Ç

Doğum Oranı: Düşük
Ölüm Oranı: Düşük
Nüfusun Doğal Artışı: Düşen ve sonra istikrarlı nüfus artışı

D

Boşluk Doldurma

Aşağıdaki kelimeleri verilen ifadelerdeki boşluklara doğru olarak yazınız.

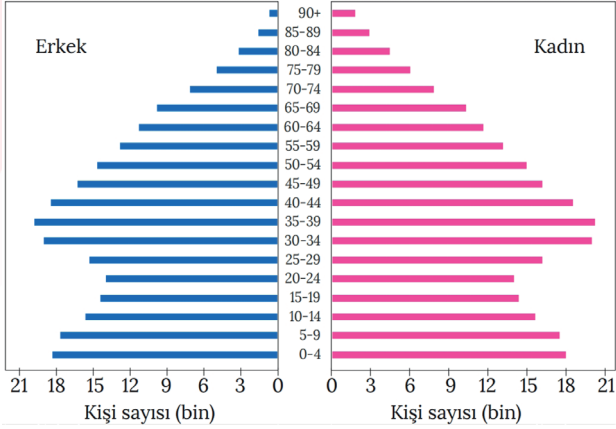
Yoğun	Aktif	Yapısal	Geniş	Yaşlı
Azalma	Doğal	Demografik	Seyrek	Amasya
Petrol	Cinsiyet	Tarımsal	Dar	Hatay
	Ortanca	Bağımlı	Çan	

1. Nüfus piramitleri, nüfusun yaş ve yapısını gösteren grafiklerdir.
2. Ülkelerin doğum ve ölüm oranlarının yüksek olduğu aşamadan, bu oranların düşük olarak gözlemlendiği aşamaya geçişinin gösterildiği grafiklere Dönüşüm Modeli denir.
3. Nüfus piramidinin üst kısmının olması, ortalama yaşam süresinin az olmasına bağlı olarak yaşlı nüfusun azlığından kaynaklanmaktadır.
4. Piramidin alt kısmının olması, doğumlar sonucu çocuk sayısının fazla olmasından kaynaklanmaktadır.
5. Nüfus piramitlerinde 0-15 yaş arası nüfus ve 65 yaş üzeri nüfus nüfusu göstermektedir.
6. Belirli bir süreçte düşük olan doğum oranlarından sonra, nüfus artış oranında artış yaşanan ülkelerde şeklinde nüfus piramidi oluşur.
7. 1939'da anavatana katılarak ülkemizin nüfusu yaklaşık 230.000 artmıştır.
8. 1960-1985 yılları arasındaki dönemde Türkiye'de aile planlamasına yönelik yapılan çalışmalarla ülke nüfusunun artış hızında görülmüştür.
9. Ülkemizde nüfusun düzensiz dağılışı iklim, yeryüzü şekilleri, toprak verimliliği ve su kaynakları gibi çevre faktörleri etkilidir.
10. Türkiye'de uygun iklim koşullarına sahip kıyı bölgeleri ile ulaşım, sanayi ve tarım açısından avantajlı yerlerde nüfusun olduğu görülür.
11. Doğu Anadolu'nun yüksek ve dağlık kesimleri ile Tuz Gölü çevresi Türkiye'de nüfusun olduğu yerler arasındadır.
12. Türkiye'de, Adana,, Eskişehir, Edirne ve Antakya akarsu kenarlarında kurulan şehirlere örnek verilebilir.
13. Zonguldak'ta taş kömürü, Batman'da sayesinde nüfus miktarının arttığı görülmektedir.
14. Yaş ve cinsiyet yapısı, eğitim durumu, kırsal ve şehir oranı, çalışanların ekonomik faaliyet kollarına dağılımı nüfusun özelliklerini oluşturmaktadır.
15. Ülkemizde genelde kırsal alanlarda faaliyetler, şehirlerde ise sanayi ve hizmetler sektörü ön plandadır.
16. Türkiye'de yaşın 1980'de 19 iken 2021'de 33,1 olması, genç nüfus oranının azalarak yaşlı nüfus oranının arttığını göstermektedir.
17. 15-64 yaş grubunda yer alan nüfus, ya da çalışma çağındaki nüfusu oluşturmaktadır.
18. Ülkemizde 2021 yılında, 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus oranı %9,7'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

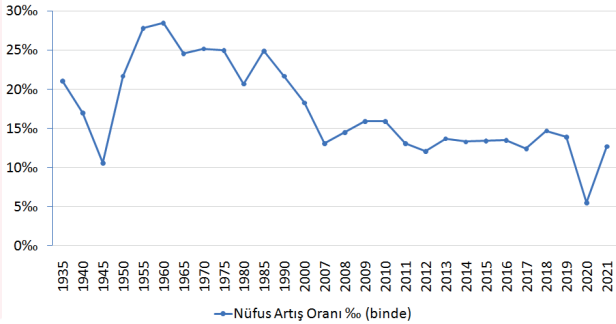
1. Aşağıda bir ülkedeki nüfusun yaş ve yaşın cinsiyetlere göre dağılımını gösteren nüfus piramidi verilmiştir.

Bu ülke için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğuşta beklenen yaşam süresi kısadır.
B) İthalatında işlenmiş ürünlerin payı en fazladır.
C) Ülke geneline nüfus dağılışı dengelidir.
D) Aktif nüfusta tarımda çalışanların payı fazladır.
E) Son yıllarda doğum oranlarında artışlar olmuştur.

2. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin, 1935-2021 yılları arasındaki nüfus artış oranları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu grafikten çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

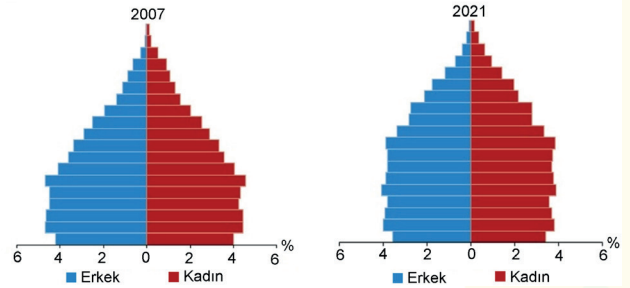
- A) Türkiye nüfusu 1935'ten 2021 yılına kadar sürekli artmıştır.
B) 1935-2021 yılları arasındaki nüfus artış oranının en yüksek olduğu yıl 1960'tır.
C) 2020 yılında bir önceki yıla göre nüfus artış hızında azalma yaşanmıştır.
D) Nüfus artış oranları 2013-2016 yılları arasında, 1950-1960 yıllarına göre daha az değişmiştir.
E) Yaşanan düşüşten sonra nüfus miktarı bir daha 1985'teki seviyesine ulaşamamıştır.

3. Bir alanın nüfusunun artmasında coğrafi konum, yer-yüzü şekilleri, iklim şartları, su kaynakları, toprakların verimliliği, madenler, ulaşım koşulları, ekonomik faaliyetlerin türleri ve büyüklüğü gibi faktörlerin biri ya da birkaçı etkili olabilir.

Aşağıda verilen Akdeniz kıyı kuşağı ilçelerinden hangisinin nüfusunun artmasında diğerlerinden farklı bir faktör daha etkili olmuştur?

- A) Fethiye B) Kemer C) İskenderun
D) Marmaris E) Alanya

4. Aşağıda Türkiye'nin 2007 ve 2021 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Piramitlerdeki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) 2007 yılında nüfusun yaş gruplarına dağılımı daha dengelidir.
B) 2021 yılında, nüfus ülke geneline daha düzenli dağılmıştır.
C) 2007 yılında bir önceki yıla göre nüfus azalmıştır.
D) 2021 yılında 2007 yılına göre genç nüfus oranı daha azdır.
E) 2007 ve 2021 yıllarında cinsiyet oranlarındaki farklılık iç göçlerle ilgilidir.

5. Türkiye'de nüfus düzenli bir şekilde dağılmamıştır. Nüfus yoğunluğu, bazı yerlerde çok fazlayken, bazı alanlarda oldukça azdır. Elverişsiz iklim koşulları, nüfus yoğunluğunun farklı olmasında etkili olan faktörlerden birisidir.

Aşağıdaki haritada, Türkiye'de nüfusun seyrek olduğu bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangilerinde, nüfusun seyrek olması elverişsiz iklim koşullarıyla ilgili değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) III ve IV E) I,II ve IV

6. Ülkemizde nüfus sayımları, 1935'ten 1990 yılına kadar her 5 yılda bir yapılırken 1990'dan sonra mevcut zaman aralığına uyulmayarak sayım 2000 yılında yapılmıştır. Bu tarihe kadar yapılan nüfus sayımları genel nüfus sayımları kapsamında değerlendirilmektedir. 2006 yılında çıkarılan bir kanunla tüm adres bilgilerinin kaydedildiği ulusal adres veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sayede Türkiye vatandaşları, kimlik numaraları; yabancı uyruklu kişiler de pasaport numaralarıyla ikamet ettiği adrese göre kayıt altına alınmıştır. 2007'de nüfus sayımına gerek olmadan ülkemizin nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile belirlenmiştir. Böylece ülkemizde nüfusun tespitinde sayım verisinden kayıt verisine geçilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, kayıt verisine dayalı nüfus tespitiyle hedeflenen bir durum değildir?

- A) Nüfus bilgilerinin güncel ve kolay ulaşılabilir olması
B) Yatırımların tespitinde daha güvenilir göstergelere ulaşmak
C) Nüfus hareketliliği hakkında bilgi sahibi olunması
D) Kimlik numarası sayesinde işlemlerin hızlı yürütülmesi
E) Vatandaşların doğdukları ilde ikamet etmelerinin sağlanması

7. Türkiye nüfusunun yapısal özellikleri, sahip olduğu nüfus miktarı kadar önemlidir. Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısı, eğitim durumu, kırsal ve şehir nüfusunun oranı ve çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı gibi özellikler; bugünkü uygulamalarda ve gelecekle ilgili planlamalarda dikkate alınmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, nüfusun yapısal özelliklerinin dikkate alınmasını gerektiren bir durum değildir?

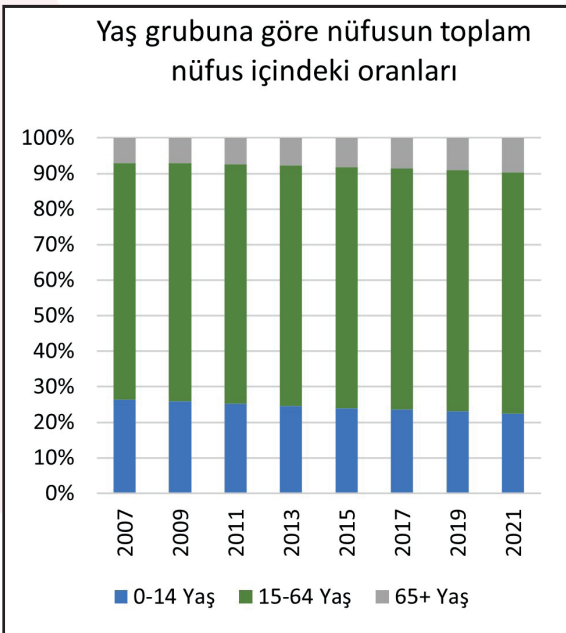
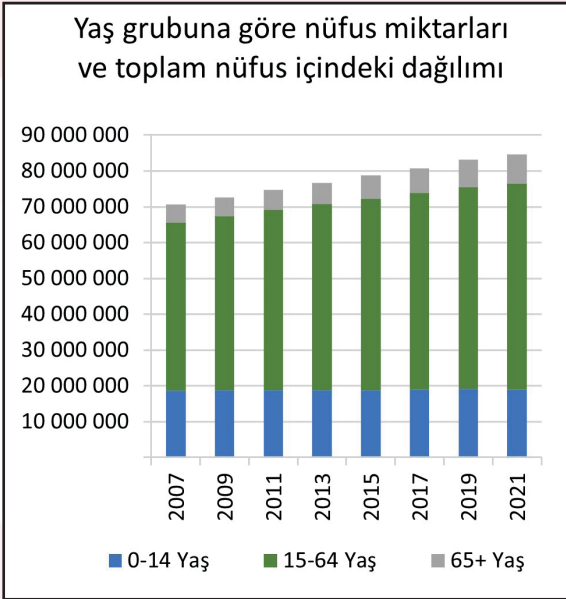
- A) Eğitim politikalarının tespiti
B) İç göç sorunuyla ilgili önlemlerin belirlenmesi
C) İstihdamın artırılmasına dönük çalışmalar
D) Doğal ve kültürel miras alanlarının korunması
E) Gerçekleşebilecek demografik değişikliklerin ön görülmesi

8. Demografik geçiş kuramına göre, bütün toplumlar kaçınılmaz olarak doğum ve ölüm oranlarının yüksek olduğu bir aşamadan her ikisinin de düşük olduğu bir aşamaya geçiş yapacaklardır. Her ülke sosyal ve ekonomik durumuna göre demografik geçiş sürecini kendine özgü bir şekilde ve sürede yaşamaktadır. Avrupa ülkelerinin çoğunda tamamlanan demografik geçiş sürecini günümüzde henüz tamamlamamış ülkeler de bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisi, demografik geçiş sürecini diğerlerine göre daha önceki dönemlerde gerçekleştirmiştir?

- A) Japonya
B) İngiltere
C) İspanya
D) Çin
E) Güney Kore

9. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye'nin bazı yıllardaki, 0 ile 14 yaş arası, 15 ile 64 yaş arası ve 65 ve üzeri yaş nüfusunun toplam nüfus içindeki miktarları ve bu yaş gruplarının toplam nüfus içindeki oranları verilmiştir.

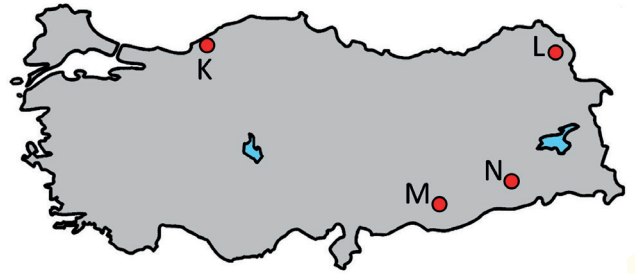

Yalnızca grafiklerdeki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- Yaşlı nüfus oranı genel olarak artmıştır.
- 2007 yılına göre 2021 yılında toplam nüfus artmıştır.
- 2017 yılında yaşlı nüfus miktarı 10 milyonun altındadır.
- Genç bağımlı nüfus verilen yıllarda 20 milyonun üzerine çıkmamıştır.
- 0 ile 14 yaş arası nüfus oranı verilen yılların tamamında sabit kalmıştır.

10. Aşağıda nüfus özelliklerinde etkili olan, Türkiye'nin değişik yörelerinde yapılan ekonomik etkinliklerle ilgili bilgiler numaralandırılarak ve bu etkinliklerin yapıldığı yöreler harita üzerinde harflendirilerek verilmiştir.

- Yaz yağışlarına bağlı oluşan çayır bitki örtüsü sayesinde büyükbaş hayvancılık önemli bir geçim kaynağıdır.
- Madencilik sektörüne bağlı olarak demir-çelik endüstrisinin geliştiği yerde, bu ekonomik faaliyet kolunda çalışanların oranı oldukça fazladır.
- Ham madde sayesinde kurulmuş fabrikada fosil kaynaklardan enerji üretimi gerçekleştirilmektedir. Bu sanayi kuruluşunda çalışanların sayısının artması nüfusu artırmıştır.
- Kalkınma projeleri kapsamında tarımda sulama olanaklarının artması pamuk üreten çiftçi sayısını artırmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde, verilen ekonomik etkinliklerle haritadaki harfler doğru olarak eşleştirilmiştir?

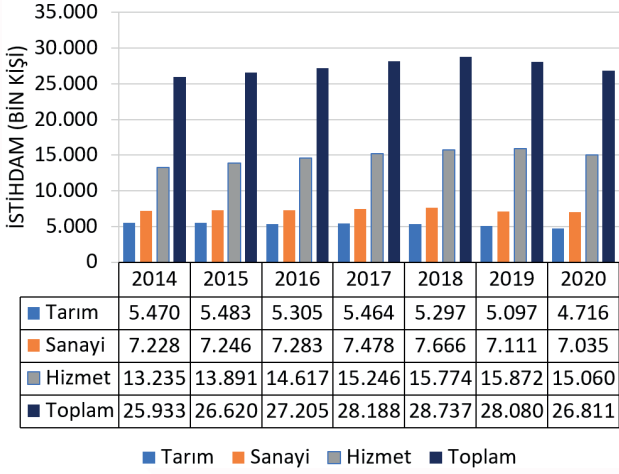
	K	L	M	N
A)	I	II	III	IV
B)	II	IV	I	III
C)	III	II	IV	I
D)	II	I	IV	III
E)	III	I	II	IV

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfusun dağılımını etkileyen doğal faktörler arasında yer almaz?

- Ticaret alanlarının dağılışı
- Sıcaklık ve yağış özellikleri
- Su kaynaklarının dağılışı
- Yer şekillerinin özellikleri
- Toprakların mineral özellikleri

12. Aşağıdaki tablo ve grafikte Türkiye'nin 2014-2020 yıllarında istihdamın sektörel dağılımı verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tablo ve grafikten elde edilebilecek bir bilgi değildir?

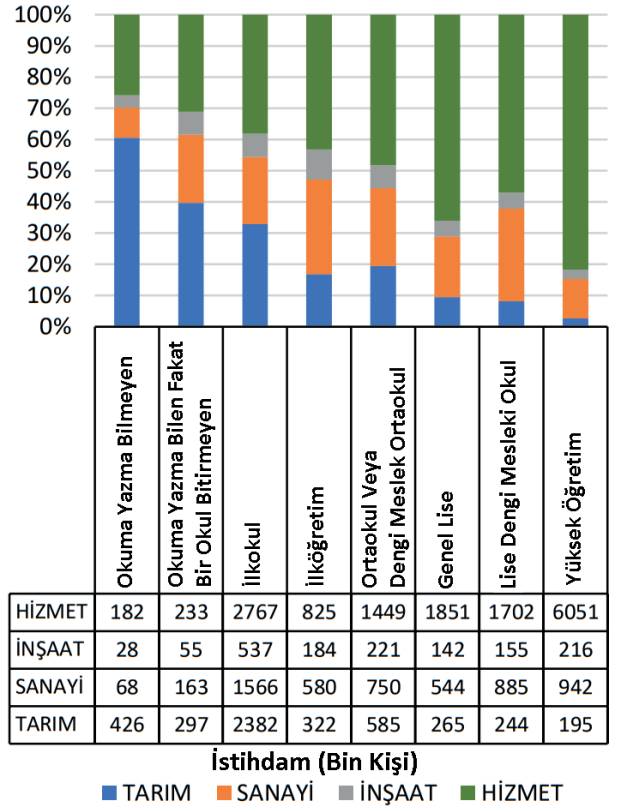
- A) 2014-2020 arasındaki bütün yıllarda sanayi sektöründe çalışanların sayısı, tarım sektöründe çalışanlardan fazla olmuştur.
- B) 2020 yılında bütün sektörlerde çalışan insan sayısı azalmıştır.
- C) Hizmet sektöründe çalışan insan sayısı, bütün yıllarda tarım ve sanayi sektörünün toplamından daha fazla olmuştur.
- D) 2018 yılına kadar toplam çalışan insan sayısı devamlı artış göstermiştir.
- E) Tarım sektöründe bütün yıllarda, bir önceki yıla göre çalışan insan sayısı azalmıştır.

13. Türkiye'de 2007'de 15-64 yaş aralığındaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 66,5 iken, 2021'de % 67,9'a yükselmiştir. Aynı dönem aralığında; 0-14 arası yaş grubu %26,4'ten %22,4'e gerilerken, 65 ve üstü yaştaki nüfusun oranı ise %7,1'den %9,7'ye yükselmiştir.

Yalnızca bu bilgiler dikkate alınır aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kırsal alanlardan kentlere doğru göçler hız kazanmıştır.
- B) Aktif nüfus içinde tarımda çalışanların oranı artmıştır.
- C) Ölüm oranları, doğum oranlarını geçmiştir.
- D) Nüfusun yaş ortalaması artmıştır.
- E) Nüfusun cinsiyete göre dağılımı değişmiştir.

14. Aşağıda Türkiye'nin 2020 yılı 15 yaş üzerindeki nüfusun eğitim durumuna göre istihdamın sektörel dağılımı verilmiştir.

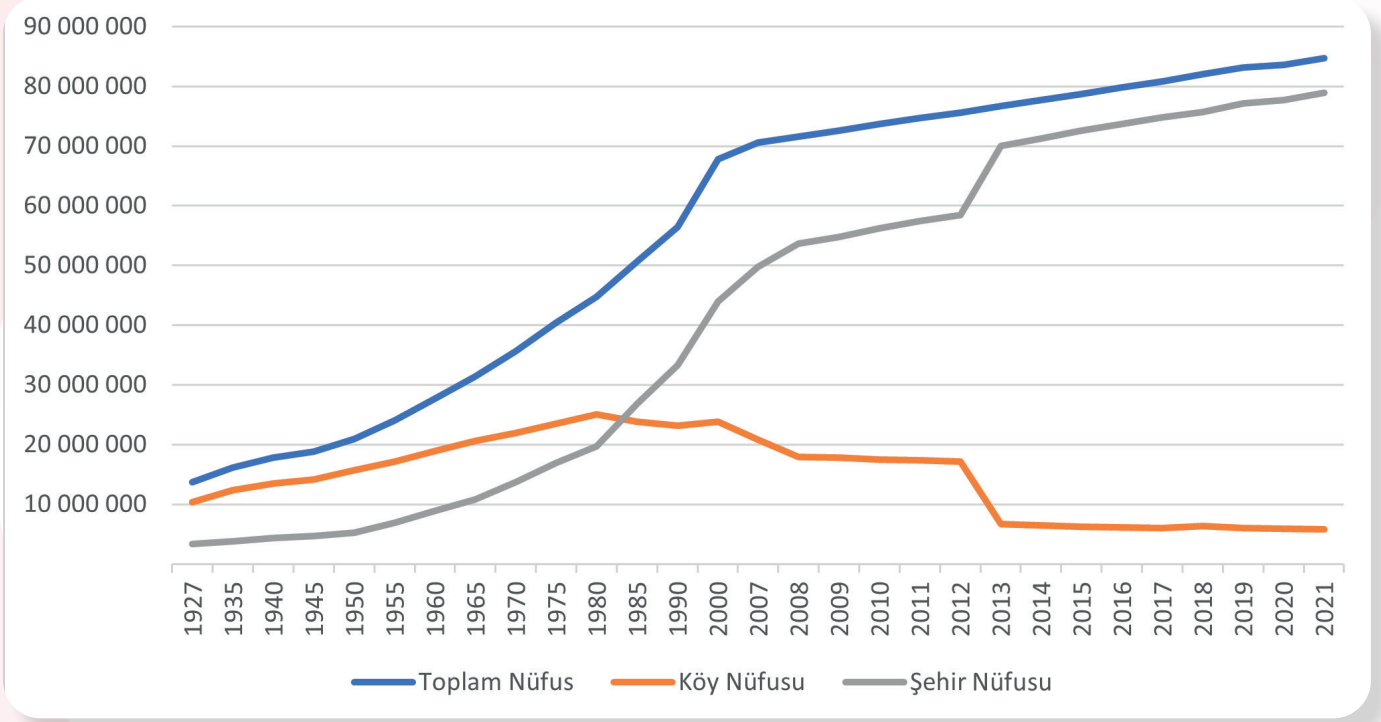

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hizmet sektöründe çalışanlar içinde en yüksek payı, yüksek öğretim mezunları oluşturur.
- B) Ortaokul veya dengi meslek ortaokulu mezunu sanayi sektöründe çalışanların oranı % 50'nin altındadır.
- C) Okuma yazma bilmeyenler içinde tarım sektöründe çalışanlar, diğer sektörlerde çalışanların toplamından fazladır.
- D) İnşaat sektöründe çalışanların içinde ilköğretim mezunları en fazla paya sahiptir.
- E) Genel lise mezunları içinde hizmet sektöründe çalışan sayısı, diğer sektörlerin toplamından fazladır.

Aşağıda verilen soruları grafiğe göre cevaplayınız.

Türkiye'nin 1927-2021 yılları arasındaki köy, şehir ve toplam nüfus miktarları

1. 1927-2021 yılları arasındaki toplam nüfus miktarlarında nasıl bir değişim yaşanmıştır? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Kır ve şehir nüfusunda meydana gelen değişimin ülke ekonomisi ve nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı üzerinde ne gibi etkileri olmuştur? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. 2012 - 2013 arasında şehir nüfusu büyük bir artış yaşarken, kır nüfusu büyük bir düşüş yaşamıştır. Bu durumun nedenini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

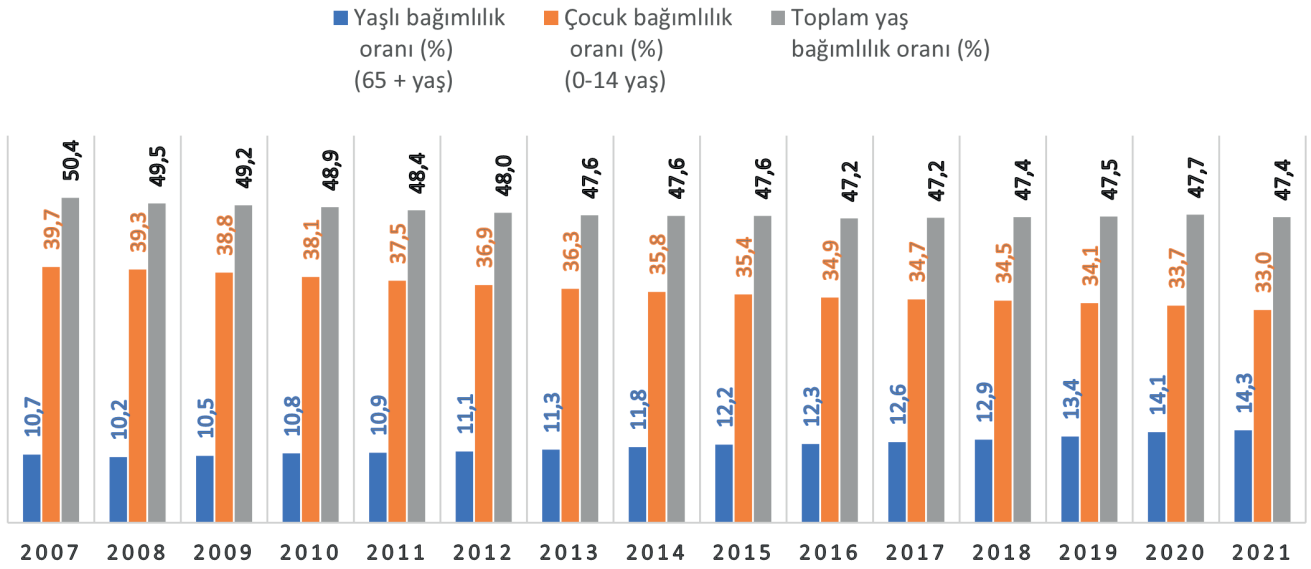
.....

Aşağıda verilen soruları grafiğe göre cevaplayınız.

Toplam yaş bağımlılık oranı, 15-64 yaş grubunda çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen, 0-14 ile 65 ve üzeri yaş grubundaki kişi sayısı olarak tanımlanır. ADNKS sonuçlarına göre; Türkiye’de 2021 yılında toplam yaş bağımlılık oranı %47,4’tür.

YAŞ BAĞIMLILIK ORANI (%)

Türkiye'nin 2007-2021 yılları arasındaki yaş bağımlılık oranları

4. 2007-2021 arasında toplam yaş bağımlılık oranında nasıl bir değişiklik olmuştur?

.....

.....

.....

5. Çocuk ve yaşlı bağımlılık oranlarında nasıl bir değişiklik olmuştur? Nedenlerini açıklayınız.

.....

.....

.....

6. Ülkemizde yaşlı bağımlı nüfus oranının artmasının etkilerini yazınız.

.....

.....

.....

7. Çocuk bağımlı nüfus oranının azalmasının etkilerini yazınız.

.....

.....

.....

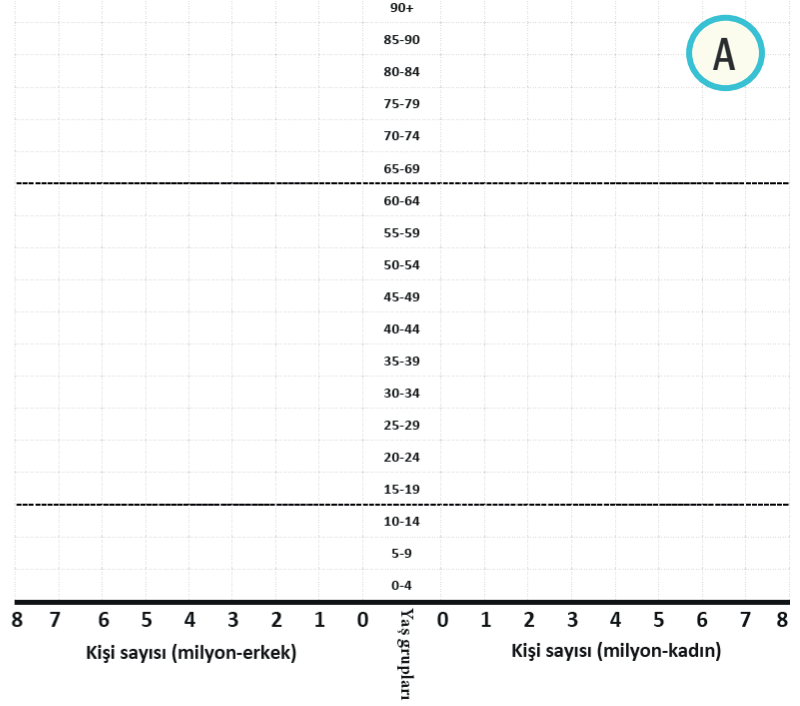

Beceri Temelli

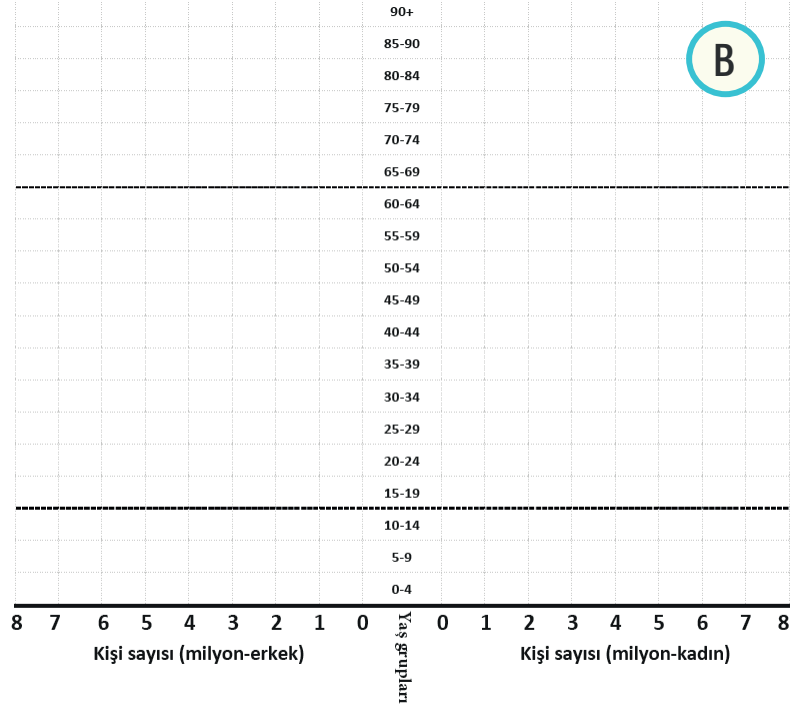
1. Aşağıdaki tabloda Kongo ve Almanya ile ilgili nüfus bilgileri verilmiştir. Verilen bilgilerden yararlanarak bu ülkelerin nüfus piramitlerini aşağıdaki grafikler üzerinde oluşturunuz ve grafiklerden hareketle piramitlerin hangi ülkeye ait olduğunu belirleyip tablodaki yerine yazınız.

(Tablodaki nüfus bilgileri 2020 yılına aittir.)

Ülke:.....			
Nüfus	Erkek	Kadın	Yaş Grubu
89.561.404	44.710.172	44.851.232	Toplam
15.827.439	7.991.895	7.835.544	0-4
13.659.867	6.888.387	6.771.480	5-9
11.527.510	5.805.837	5.721.673	10-14
9.472.510	4.760.695	4.711.815	15-19
7.729.713	3.869.120	3.860.593	20-24
6.439.523	3.216.124	3.223.399	25-29
5.340.933	2.659.811	2.681.122	30-34
4.421.401	2.195.945	2.225.456	35-39
3.629.088	1.796.455	1.832.633	40-44
2.976.441	1.467.659	1.508.782	45-49
2.421.737	1.186.242	1.235.495	50-54
1.925.266	934.221	991.045	55-59
1.486.411	712.165	774.246	60-64
1.099.430	517.964	581.466	65-69
789.010	359.696	429.314	70-74
479.676	210.931	268.745	75-79
232.525	97.636	134.889	80-84
81.751	32.141	49.610	85-89
21.173	7.248	13.925	90+

Ülke:.....			
Nüfus	Erkek	Kadın	Yaş Grubu
83.783.943	41.415.910	42.368.033	Toplam
4.058.678	2.082.342	1.976.336	0-4
3.822.225	1.970.345	1.851.880	5-9
3.811.645	1.979.340	1.832.305	10-14
4.118.971	2.150.221	1.968.750	15-19
4.553.436	2.382.496	2.170.940	20-24
4.823.925	2.521.798	2.302.127	25-29
5.441.865	2.822.844	2.619.021	30-34
5.430.155	2.774.455	2.655.700	35-39
5.059.667	2.551.802	2.507.865	40-44
5.183.684	2.607.670	2.576.014	45-49
6.681.221	3.352.933	3.328.288	50-54
6.807.172	3.393.206	3.413.966	55-59
5.820.703	2.854.706	2.965.997	60-64
4.823.439	2.291.081	2.532.358	65-69
3.833.823	1.791.116	2.042.707	70-74
3.637.591	1.631.884	2.005.707	75-79
3.259.094	1.359.119	1.899.975	80-84
1.635.049	612.796	1.022.253	85-89
981.600	285.756	695.844	90+

Kongo ve Almanya'ya ait nüfus verilerinin yer aldığı tablodan ve oluşturduğunuz nüfus piramitlerinden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2. Piramitlerin hangi ülkeye ait olduğuna nasıl karar verdiniz? Gerekçelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

3. Almanya ve Kongo'nun doğum, ölüm ve ortalama yaşam süreleriyle ilgili çıkarımlarda bulununuz.

.....

.....

.....

4. Hangi ülkede nüfus yaşlanma eğilimindedir? Ülkede yaşlanmaya bağlı sorunlar neler olabilir?

.....

.....

.....

5. Nüfus piramitlerinde verilen ülkelerin ekonomik durumu hakkında çıkarımlarda bulununuz. Çıkarımlarınızda nüfus piramidinin hangi özelliklerini dikkate aldığınızı belirtiniz.

.....

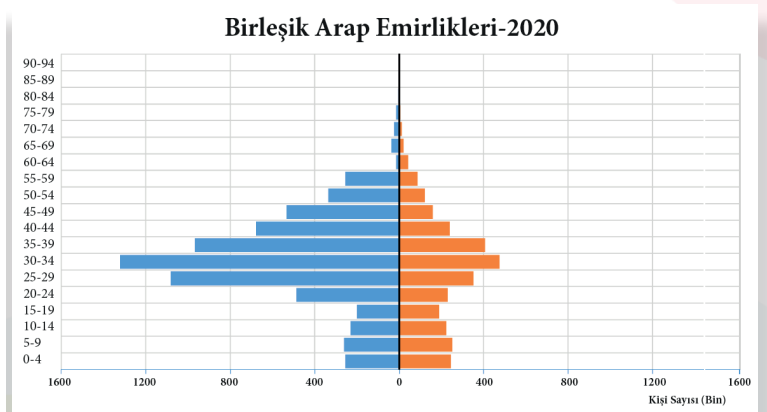
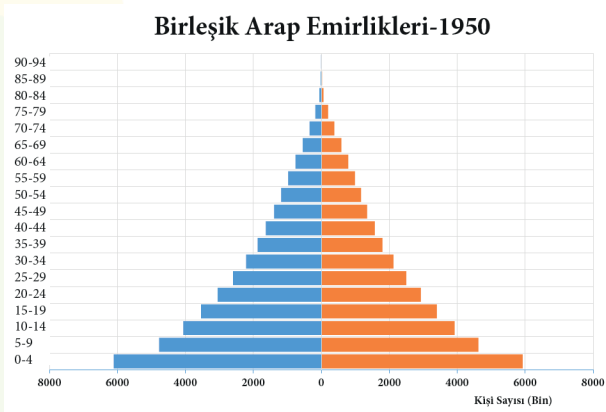
.....

.....

Aşağıda Birleşik Arap Emirlikleri'ne ait nüfus piramitlerinden (1950-2020) yararlanarak verilen soruyu cevaplayınız.

6. Bazen nüfus üzerinde etkili olan etmenler, nüfus piramitlerinin şekillerinde gözle görülür farklılıklar ortaya çıkmasına neden olabilir.

Buna göre Birleşik Arap Emirlikleri'nin 1950 ve 2020 yıllarına ait aşağıdaki nüfus piramitlerini karşılaştırarak 2020 yılında orta yaş durumunda görülen farklılığın nedeni hakkında çıkarımda bulununuz.

.....

.....

.....

Aşağıda verilen nüfus artışına bağlı olarak ortaya çıkan bazı olumlu ve olumsuz sonuçları şemaya doğru olarak yazınız.

Mal ve hizmetlere olan talep artar.

Nüfusun dağılışı düzensizleşir.

Üretim artar.

Ekonomik kalkınma hızı düşer.

İç ve dış göçler artar.

Vergi gelirleri artar.

Nüfusun temel ihtiyaçlarının karşılanması zorlaşır.

Sağlık ve eğitim hizmetleri yetersiz kalır.

İş gücü artar.

Doğal denge bozulur.

HIZLI NÜFUS ARTIŞININ SONUÇLARI

Olumlu Sonuçlar

Four empty yellow rectangular boxes for writing positive results.

Olumsuz Sonuçlar

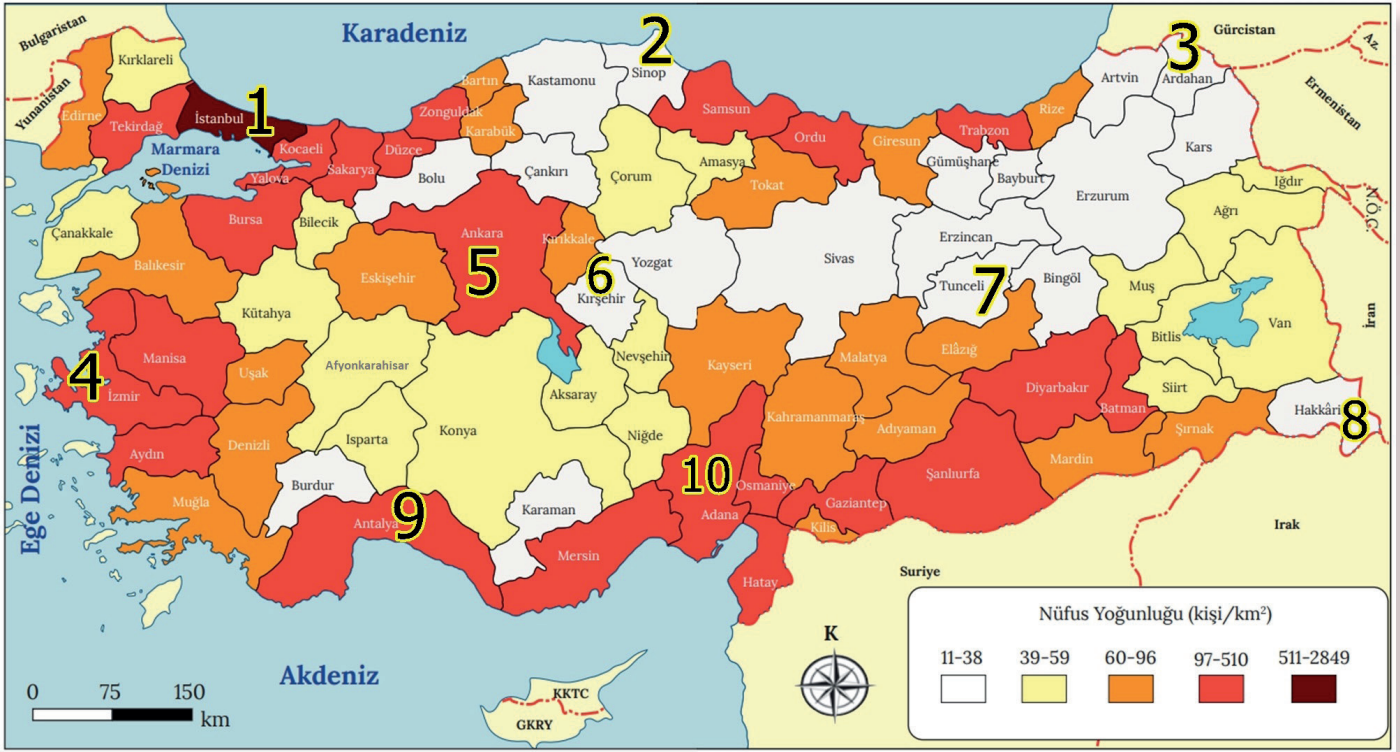
Five empty yellow rectangular boxes for writing negative results.

Haritayı Kullan

Haritada numaralandırılan illerin nüfus yoğunluklarını ve bu nüfus yoğunluğunun oluşmasında etkili olan doğal - beşeri etmenleri tabloya yazınız.

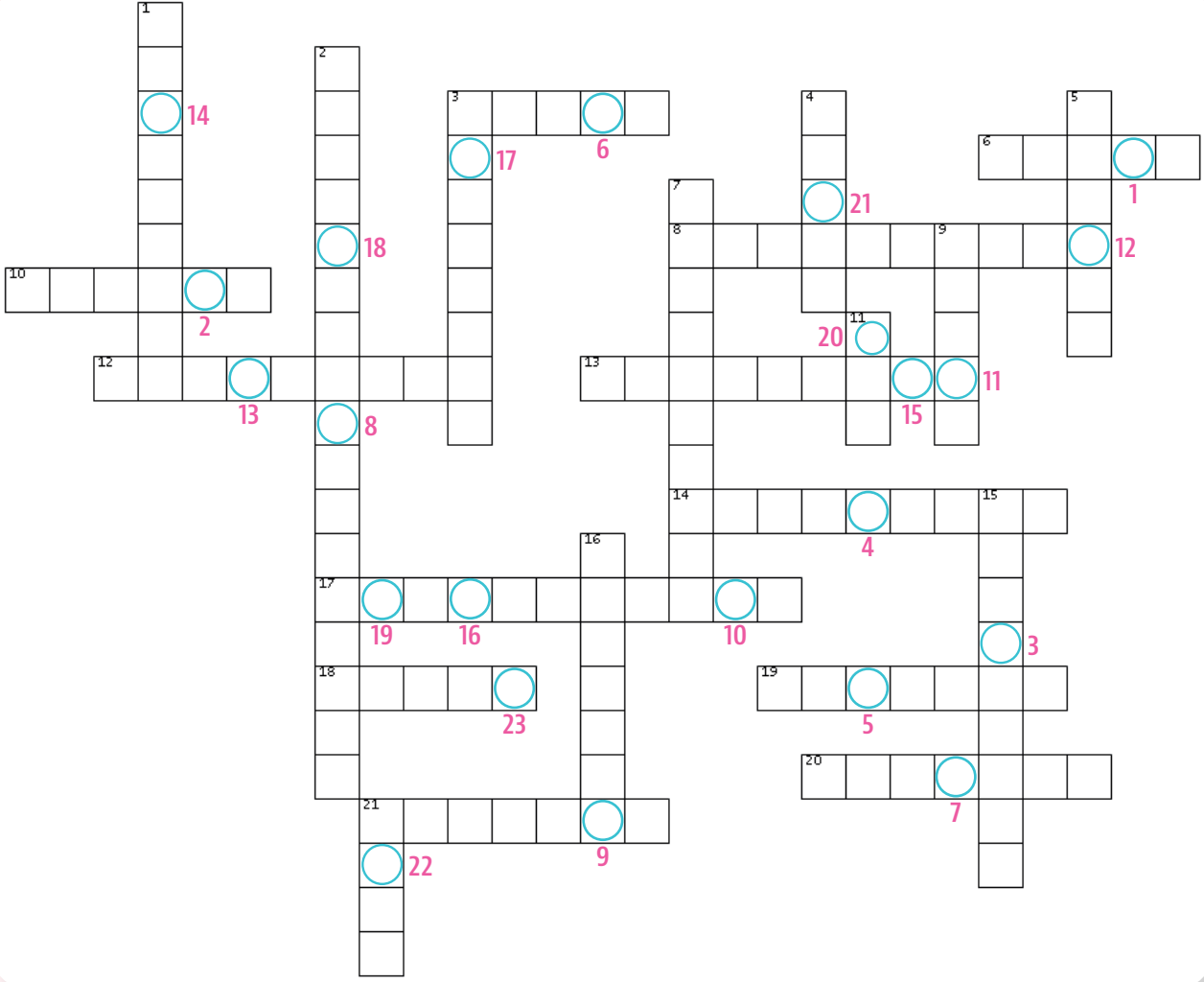

Türkiye'nin 2020 Yılı Nüfus Yoğunluğu Haritası

	İller	Nüfus Yoğunluğu Az / Fazla	Fizikî Etmenler	Beşerî Etmenler
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeleri bulunuz.

SOLDAN SAĞA

3. Ege Denizi'ne kıyısı olan illerimizden en kalabalık olanı
6. Nüfus dağılımında etkili olan doğal faktör
8. 2021 yılında ülkemizde 33,1'e yükselmiş olan ve nüfusümüzü ortadan bölen yaş
10. Kocaeli ilimizin nüfus artışında en etkili ekonomik faaliyet kolu
12. 10.000 kişinin altında insanın yaşadığı yerleşmelerdeki nüfus
13. Nüfus bilimi
14. Doğum oranında ciddi bir düşüşün görüldüğü ülkelere ait nüfus piramidi şekli
17. Bir ülkede yaşayan bütün bireylere ait nüfus bilgilerinin belirli bir tarihte toplanarak kayıt altına alınması
18. Daha çok hizmet ve sanayi sektöründe çalışanların yaşadığı büyük yerleşme
19. Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen, 0-14 ile 65 ve üzeri yaş grubundaki nüfus
20. Uygun iklim koşullarına sahip olmasına rağmen seyrek nüfusa sahip bir yöremiz
21. Ülkemizde kilometrekareye en az insanın düştüğü il

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bir yıldaki ölüm sayısının toplam nüfusa oranı
2. Sanayileşmiş Avrupa ülkelerinde yaşanan nüfus değişimiyle ilgili ortaya atılan kuram
3. Ülkemizde kilometrekareye en fazla insanın düştüğü il
4. 1939'da ana vatana katılarak nüfusumuzun yaklaşık 230.000 artmasını sağlayan il
5. Nüfus dağılımında etkili olan beşeri faktör
7. Bir yıldaki doğum sayısının toplam nüfusa oranı
9. 15-65 arası nüfusun olduğu yaş grubuna verilen isim
11. Belirli bir süreçte düşük olan doğum oranlarının sonradan artış gösterdiği ülkelerde oluşan nüfus piramidinin şekli
15. Arı kovanı şeklinde nüfus piramidine sahip bir ülke
16. Nüfusumuzun yaş ve cinsiyet, eğitim durumu, kır ve şehir nüfusu oranı ve çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımıyla ilgili özelliklerin tamamı
21. Türkiye'de nüfusla ilgili istatistikleri yayınlayan kuruluşun kısaltması

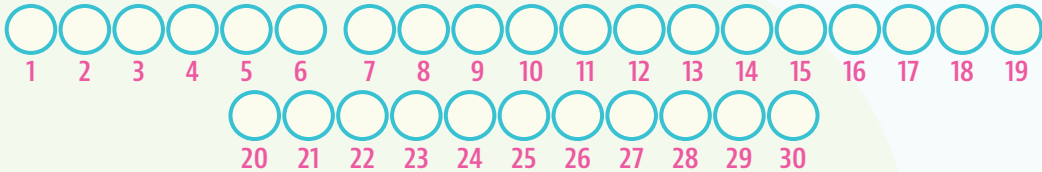
ANAHTAR KELİMELE

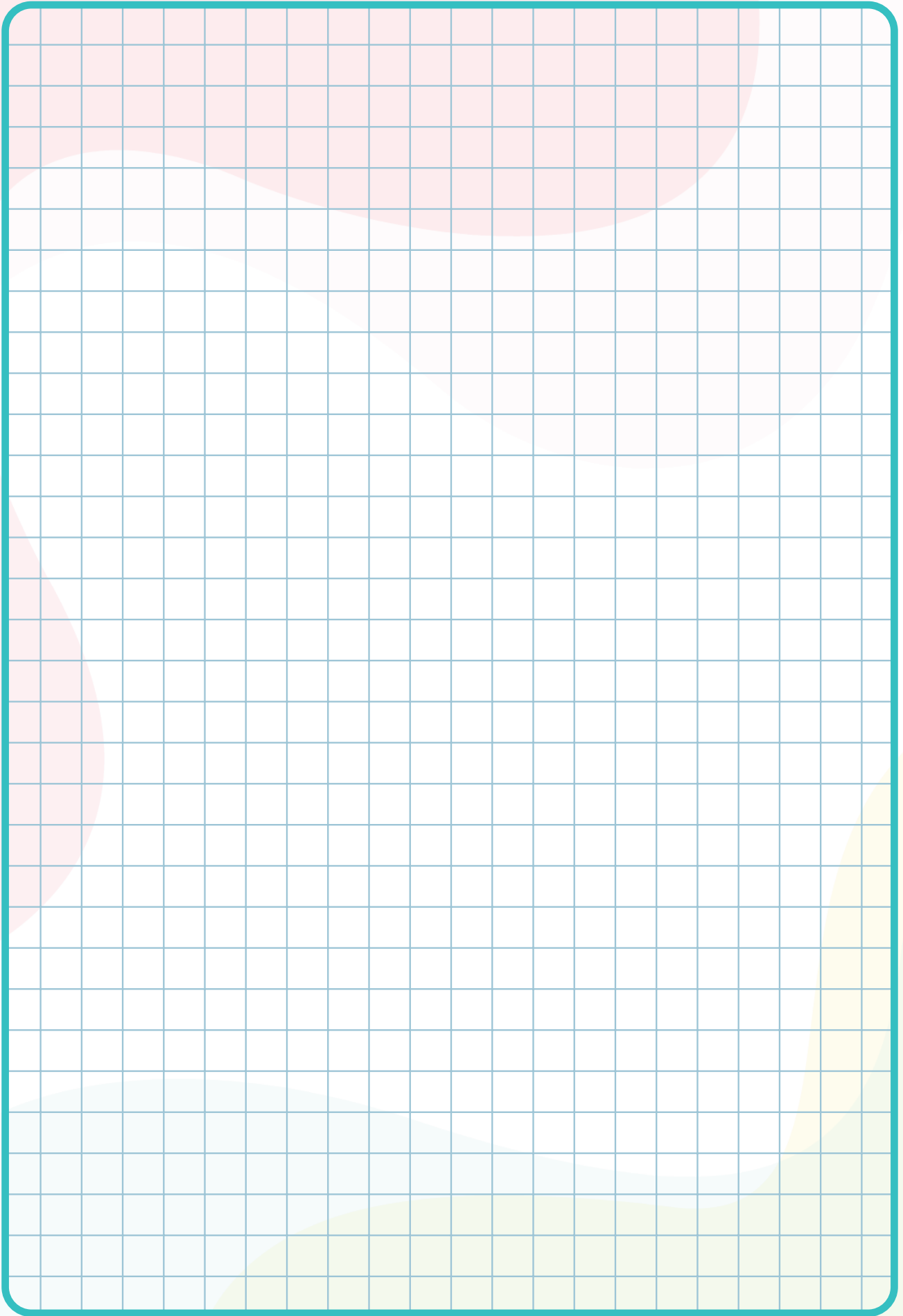

İpuçlarından yararlanarak verilen harflerden istenilen kelimeyi bulunuz. Numaralı kutulardaki harflerden anahtar kelimelere ulaşınız.

1. İnsan sayısı	NFSUÜ	24
2. Seyrek nüfuslu bir yer	TEEK	1
3. Nüfus piramidi	MİTİSKRAE	22 10
4. Doğal faktör	İLEYKLİERERŞ	21 12
5. Yoğun nüfuslu bir il	İUASLNB	14 20
6. Ekonomik faaliyet kolu	İNAASY	16
7. Çocuk ve yaşlı nüfus	ĞLİİBMA	2
8. Kalabalık yerleşme	EŞRHİ	8 23 30
9. Turizm	TLYAANA	26
10. 15-65 arası nüfus	ŞANLÇAI	29 19
11. Üçüncül ekonomik faaliyet	HEMİTZ	5 17
12. Seyrek nüfuslu bir il	İEARCZNN	3
13. Sanayi ili	İECAKOL	11 18
14. Medyan yaş	TCRAONA	25
15. Nüfus grafiği	İMATİPR	6
16. Okuryazar oranı	UUEİMTUDĞMİR	13 28
17. İlk nüfus sayımı	HİİMTAUMİNKC	4
18. İşçi göçü	AAMNYLA	9
19. Nüfus tespiti	SNÜASMYIFUI	27 15
20. Yüksek doğum ve ölüm	ANLAGO	7

ANAHTAR KELİMELE

EŞLEŞTİRME

1. Ç - 1. Dönem 2. C - 3. Dönem 3. D - 4. Dönem 4. A - 2. Dönem 5. B - 5. Dönem

BOŞLUK DOLDURMA

1. Cinsiyet 2. Demografik 3. Dar 4. Geniş 5. Bağımlı 6. Çan 7. Hatay 8. Azalma 9. Doğal
10. Yoğun 11. Seyrek 12. Amasya 13. Petrol 14. Yapısal 15. Tarımsal 16. Ortanca 17. Aktif 18. Yaşlı

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. E 2. E 3. C 4. D 5. A 6. E 7. D 8. B 9. E 10. D 11. A 12. E 13. D 14. D

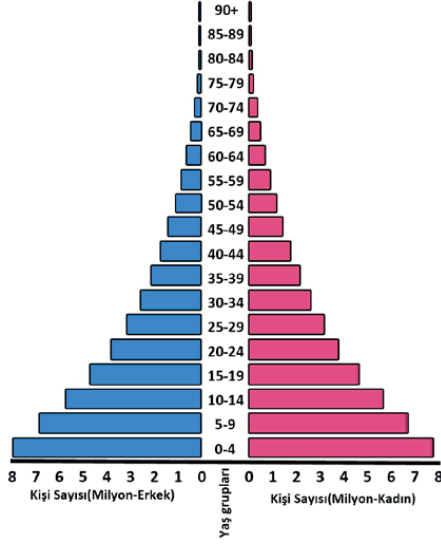
AÇIK UÇLU SORULAR

- Türkiye nüfusunda, 1927-2021 arasında devamlı olarak artış görülmektedir. Bu durumda doğum oranlarının daima ölüm oranlarından fazla olması etkili olmuştur. Doğum oranlarının yüksek olmasının yanı sıra; mübadele göçüyle gelenler, Hatay'ın anavatana katılması ve dış göçlerle Türkiye'ye gelenler nüfusun artmasında etkili olan diğer faktörlerdir.
- Türkiye'de 1980'li yılların başına kadar köy nüfusu, şehir nüfusundan daima daha fazla olmuştur. Bu durum, tarıma dayalı ekonominin ve tarımda çalışanların oranının yüksek olmasının bir neticesidir. 1960'lı yıllardan sonra sosyo-ekonomik nedenlerle köyden şehire yoğun göçün başlaması, 1980'lerden itibaren şehir nüfusunun köy nüfusunu geçmesine neden olmuştur. Bu değişim, ülke ekonomisinde hizmet ve sanayi sektörünün etkisinin artması ile ilişkilidir.
- 2013 yılında önceki yıla göre "il ve ilçe merkezleri" ile "belde ve köylerin" nüfuslarındaki büyük farklılıkların ana nedeni, 6360 sayılı yasa uyarınca yapılan idari bölünüş değişiklikleridir. Bu kanuna bağlı olarak, özellikle büyükşehir belediye sınırlarının belirlenme koşulları değişmiş, daha önce köy olarak kabul edilen bir kısım yerleşme, şehir sınırlarında kalmış mahalle olmuştur.
- 2007'de %50,4 olan bağımlılık oranı, 2021'e %47,4'e gerilemiştir.
- Verilen dönemde grafiğe göre, çocuk bağımlılık oranı düzenli olarak azalmış, yaşlı bağımlılık oranı ise genel olarak artmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında, ülkemizde doğum oranlarının her geçen gün azalması, 15-65 arasında bulunan bağımlı olmayan nüfus oranındaki artış etkili olmuştur. Yaşlı bağımlı nüfus oranındaki artış ise ortalama yaşam süresinin uzaması ve yaşlı nüfus sayısının artmasıyla ilgilidir.
- Yaşlı bağımlı nüfus oranının artması; kamu tasarruf oranlarında azalmaya, emekli sayısının artmasına bağlı olarak sosyal güvenlik kurumlarındaki yükün artmasına neden olacaktır.
- Ülkemizde doğum oranlarındaki azalma, çocuk bağımlılık oranında azalmaya neden olmaktadır. Bu durum çocuk nüfusa dönük demografik yatırımlarda azalmaya neden olsa da gelecekte bu duruma bağlı olarak genç ve dinamik nüfus yapısının yavaş yavaş kaybedilmesi, ülkede nüfusun uzun vadede yaşlanması gibi sonuçlar ortaya çıkarabilir.

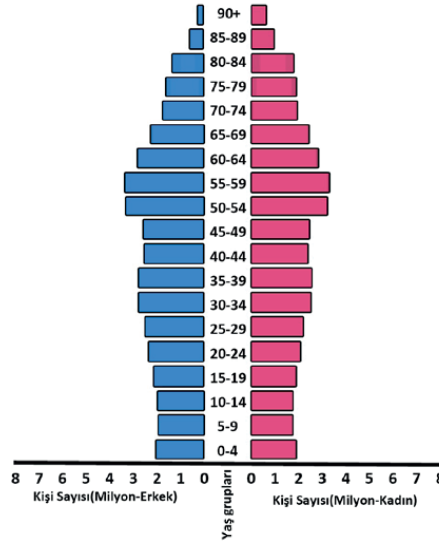
BECERİ TEMELLİ

1.

A) KONGO - 2020

B) ALMANYA - 2020

2. Piramitleri çizdikten sonra, piramitten çıkarılabilecek doğum ve ölüm oranları, yaşlı ve çocuk sayıları gibi verilere bakarak kenarları içe çökük üçgen şekilli piramidin Kongo'ya, diğer piramidin ise Almanya'ya ait olduğu görülür.

3. Almanya'nın piramidine bakıldığında tabanının dar olması düşük doğum oranlarını, üst kısmının geniş olması yaşlı nüfusun fazla ve ortalama yaşam süresinin fazla olduğunu göstermektedir. Kongo'da ise bu durumun tam tersi yani tabanının gittikçe genişlemesi yüksek doğum oranlarını ve çocuk nüfusun fazla olduğunu, üst kısmının dar olması yaşlı nüfusun ve ortalama yaşam süresinin az olduğunu göstermektedir.

4. Almanya'da yaşlı nüfusun fazla olması bu tür bir durumun olduğunu ve çeşitli sorunların varlığını gösterir. Şöyle ki, yaşlı-bağımlılık oranında artış olur ve ülke ekonomisi bundan olumsuz etkilenir. Nüfus, enerji ve dinamizmini kaybeder. Çalışabilir nüfus azalmaya ve iş gücü açığı oluşmaya başlar. Ülke dışından iş gücü temini başlar ki bu durum ülkenin geleceği için daha farklı sorunlara neden olur.

5. Kenarları içe çökük üçgen şekilli piramit gelişmemiş ülkelerin özelliklerini gösterir. Ekonomik anlamda bu ülkelerde;

- Kişi başına düşen milli gelir düşüktür.
- Büyük oranda mamul madde ithalatı ve ham madde ihracatı yapılır.
- Tarım sektöründe çalışanların oranı diğer sektörlerle göre yüksektir.
- Nitelikli iş gücü imkânları azdır.
- Gelir dağılımında dengesizlik vardır.

Bu durumun tam tersi ise gelişmiş ülke özelliklerini yansıtan piramide sahip Almanya için söylenebilir.

6. Birleşik Arap Emirlikleri'nin özellikle 2020 yılına ait piramidinde 25-29, 30-34 ve 35-39 yaş aralığındaki erkek nüfusun oranında bir dengesizlik göze çarpmaktadır. Bu dengesizliğin nedeni dış göçtür. Özellikle 1950'lerden sonra başlayan inşaat sektörü başta olmak üzere diğer sektörlerde çalışmak için ülkeye gelen erkek nüfus, zaman içerisinde piramidin bu kısmının daha geniş olmasına neden olmuştur.

SINIFLANDIRMA

HIZLI NÜFUS ARTIŞININ SONUÇLARI

Olumlu Sonuçlar

- Üretim artar.
- Vergi gelirleri artar.
- İş gücü artar.
- Mal ve hizmetlere olan talep artar.

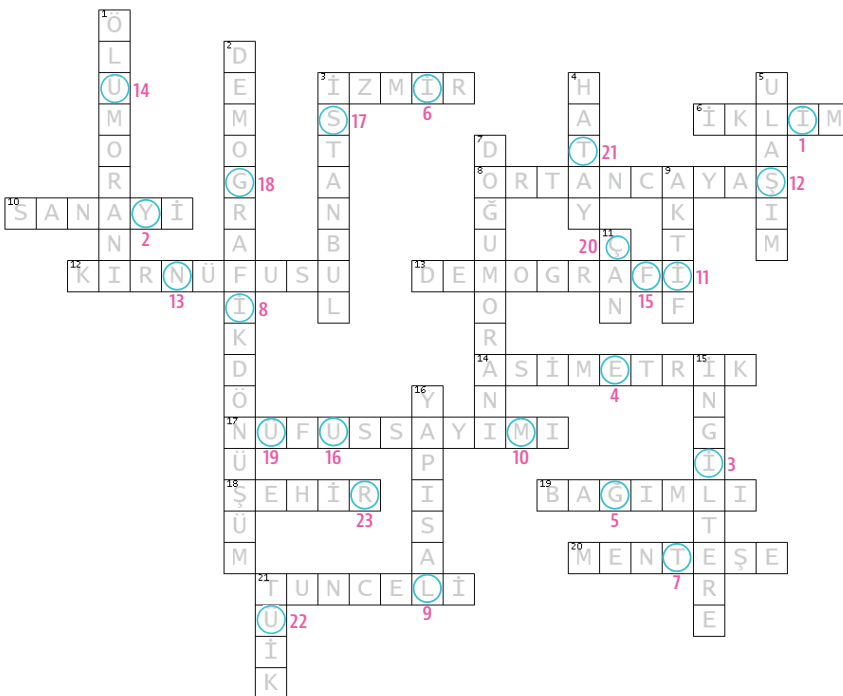
Olumsuz Sonuçlar

- İç ve dış göçler artar.
- Nüfusun dağılışı düzensizleşir.
- Doğal denge bozulur.
- Nüfusun temel ihtiyaçlarının karşılanması zorlaşır.
- Ekonomik kalkınma hızı düşer.
- Sağlık ve eğitim hizmetleri yetersiz kalır.

HARİTAYI KULLAN

	İller	Nüfus Yoğunluğu Az / Fazla	Fizikî Etmenler	Beşerî Etmenler
1	İstanbul	Fazla	İklim ve yeryüzü şekillerinin uygun olması, kıtaların bağlantı noktasında olması	Hizmet, sanayi, ticaret, turizm gibi faaliyetlerin gelişmiş olması ve ulaşımın gelişmesi
2	Sinop	Az	Küre Dağları nedeniyle limanın ard bölgesinin dar olması	Ekonomik faaliyet türlerinin sınırlı olması, ulaşımın gelişmemiş olması
3	Ardahan	Az	Elverişsiz iklim ve yeryüzü şekilleri	Ulaşımın gelişmemiş olması, ekonomik faaliyetlerin sınırlı olması
4	İzmir	Fazla	İklim koşullarının uygun olması, toprakların verimli olması, uygun yeryüzü şekilleri sayesinde limanın hinterlandının geniş olması	Hizmet, sanayi, ticaret, turizm gibi faaliyetlerin gelişmiş olması ve ulaşımın gelişmesi
5	Ankara	Fazla	Uygun yeryüzü şekilleri sayesinde diğer illerle güçlü ulaşım ağının gelişmesi	Ülkemizin idari merkezi olması. Hizmet, sanayi ve ticaretin gelişmiş olması
6	Kırşehir	Az	Elverişli olmayan iklim koşulları	Ekonomik faaliyet türlerinin sınırlı olması
7	Tunceli	Az	Elverişsiz iklim ve yeryüzü şekilleri	Ulaşımın gelişmemiş olması, ekonomik faaliyetlerin sınırlı olması
8	Hakkâri	Az	Elverişsiz iklim ve yeryüzü şekilleri	Ulaşımın gelişmemiş olması, ekonomik faaliyetlerin sınırlı olması
9	Antalya	Fazla	İklim koşullarının uygun olması, turizmin gelişmesi için uygun doğal özellikler	Turizm ve hizmet sektörünün gelişmiş olması
10	Adana	Fazla	İklim koşullarının uygun olması, verimli topraklara sahip Çukurova'nın varlığı, sulmuş tarım için uygun koşullar	Tarım, hizmet, sanayi, ticaret gibi faaliyetlerin gelişmiş olması ve ulaşımın gelişmesi

BİL - BUL - ÇÖZ

Anahtar Kelimeler: İYİ EĞİTİLMİŞ NÜFUS GÜÇTÜR

KELİME AVI

1. Nüfus	11. Hizmet
2. Teke	12. Erzincan
3. Asimetrik	13. Kocaeli
4. Yer şekilleri	14. Ortanca
5. İstanbul	15. Piramit
6. Sanayi	16. Eğitim durumu
7. Bağımlı	17. İkinci Mahmut
8. Şehir	18. Almanya
9. Antalya	19. Nüfus sayımı
10. Çalışan	20. Angola

Anahtar Kelimeler:
EĞİTİM GELECEĞİMİZİN TEMİNATIDIR

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>